

Εναλλακτικός τρόπος διδασκαλίας της Ιστορίας μέσα στη Σχολική Βιβλιοθήκη

Ελένη Νικητάκη

Φιλόλογος, Υπεύθυνη Σχολικής Βιβλιοθήκης Γυμνασίου Χατζή

Παναγιώτα Ψυχογιουπούλου

Φιλόλογος, Υπεύθυνη Σχολικής Βιβλιοθήκης βου Ενιαίου Λυκείου Καλαμάτας

*Πρέπει να στενίζουμε το φως
και συνάμα να ψάχνουμε στο σκοτάδι.
Να θαυμάζουμε ό,τι απόμεινε
και να αναζητούμε ό,τι χάθηκε.*

Richard Stoneman

Καθώς ο κόσμος μεταβάλλεται με ταχύτατους ρυθμούς, η εκπαίδευση, ως κύριος φορέας αγωγής, επαναπροσδιορίζεται, όπως και τα μέσα που χρησιμοποιεί προκειμένου να καταστεί δυνατή η γνώση της ιστορίας, της παράδοσης, των δομών της σημερινής κοινωνίας και να συνδυαστεί με τις εξελίξεις σ' όλους τους τομείς ώστε να συντελεστεί η επιθυμητή διαμόρφωση της αυριανής πολιτείας. Έτσι διακρίνουμε μια τάση ανανέωσης των εκπαιδευτικών προγραμμάτων με την τέχνη να καταλαμβάνει όλο και περισσότερο χώρο στο σχολείο: Εικαστική Αγωγή, Θεατρική Αγωγή.

Το μουσείο, λοιπόν, ο τόπος διαμόρφωσης των μουσών, αποτελεί μορφωτικό χώρο, όπου κάθε μέλος της κοινωνίας μπορεί να επανέρχεται και να αντλεί πληροφορίες να παρακολουθεί τις επιστημονικές εξελίξεις, τις ταχύτερες κοινωνικές μεταρρυθμίσεις μέσα από τα έργα τέχνης, τα αντικείμενα καθημερινής ζωής, πρωτότυπα μηχανήματα. Έτσι καλλιεργείται η αισθητική και πολιτιστική ευαισθησία, γίνεται αντιληπτή η ιστορικότητα των αντικειμένων όπως και τα κοινωνικοπολιτικά πλαίσια, στα οποία αυτά εντάσσονται.

Σχέδιο μαθήματος

A. Γενικά στοιχεία: Τάξη: Α' Λυκείου. Αριθμός μαθητών: 20. Ενδεικτικός απαιτούμενος χρόνος: 2 ώρες.

B. Περιγραφή μαθήματος: Τίτλος μαθήματος: κλασική περίοδος. Ένταξη του μαθήματος στο αναλυτικό πρόγραμμα: Τάξη: Α' Λυκείου.

Μάθημα: Ιστορία. Διαθεματική προσέγγιση: Ιστορία, Νεοελληνική Λογοτεχνία, Πληροφορική, Αισθητική Αγωγή.

Γενικοί σκοποί: Αναζήτηση-ανάκτηση
Οι μαθητές να αναπτύξουν διερευνητική αυτο-έnergεια με τη συνεργασία και τη χρήση του διαδικτύου, να έρθουν σε επαφή με μεθόδους έρευνας και να καλλιεργήσουν την ικανότητα έρευνας, συλλογής, αξιολόγησης και ορθής χρήσης της πληροφορίας.

Ιστορία-τέχνη-μουσειοσκευή: Οι μαθητές να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα ιστορίας και τέχνης, να γνωρίσουν τα Παναθηναία, τη λαμπρότερη γιορτή των Αθηναίων προς τιμή της πολιούχου θεάς Αθηνάς, να αποκτήσουν μουσειακή εκπαίδευση σε συνδυασμό με αισθητική καλλιέργεια, να εκλάβουν το μουσείο ως πηγή πληροφόρησης, να εξοικειωθούν με την πολιτισμική δημιου-

ργία. Η μουσειοσκευή να λειτουργήσει ως εργαλείο γνωριμίας με το ιστορικό παρελθόν και έμμεσα ως στοιχείο που συνδέει το παρόν με το παρελθόν (ολυμπιακοί αγώνες).

Σχολική βιβλιοθήκη: Οι μαθητές να γνωρίσουν τους τομείς που καλύπτει η βιβλιοθήκη και να εξασκηθούν για να χρησιμοποιούν τον κατάλογο, τα ράφια, να αντλούν πληροφορίες από τα βιβλία και τα σύγχρονα μέσα πληροφόρησης, προκειμένου να απαντούν στα φύλλα εργασίας που τους έχουν δοθεί, παράλληλα με τη χρήση εκμαγείων, διαφανειών, φωτογραφιών, χαρτών ώστε να γνωρίσουν την ιστορία κάθε μνημείου και την κλασική εποχή.

Γενικοί στόχοι

Οι υπεύθυνοι των σχολικών βιβλιοθηκών:

- Ανάδειξη βιβλιοθήκης σε κέντρο μάθησης που συμμετέχει στη μαθησιακή διαδικασία, χωρίς να μετατρέπεται το χώρο της σε αίθουσα παραδοσιακής διδασκαλίας.
- Υποστήριξη της εκπαιδευτικής πράξης μέσω της διάθεσης πληροφοριακού υλικού και εξασφάλιση ουσιαστικότερης πληροφόρησης μέσω της αξιοποίησης ποικίλων δεδομένων.

1. Ίριδα, κομμάτια της ζωφόρου από γύψο και χρωματισμένα από τους μαθητές της Α' τάξης του του Ενιαίου Λυκείου Κολαράτας.

• Δημιουργία κινήτρων για την ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της εφευρετικότητας μαθητών και εκπαιδευτικών.

• Ανάπτυξη διαθεματικών δραστηριοτήτων και ενίσχυση της αρχής της διά βίου μάθησης. Οι καθηγητές:

- Εξοικείωση με τις νέες τεχνολογίες και τα ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης, ώστε να παρακινήσουν τα παιδιά στο διάβασμα, τη χρήση της νέας τεχνολογίας και της βιβλιοθήκης με καλά σχεδιασμένες εργασίες και δραστηριότητες.
- Ανανέωση της μεθόδου διδασκαλίας και των τρόπων μάθησης.

• Ενδυνάμωση και διευκόλυνση της μάθησης μέσα από τη βιωματική εκπαίδευση. Οι μαθητές:

- Επικοινωνιακή σχέση με τον πολιτισμό, την πολιτιστική μας κληρονομιά και ταυτότητα μέσα από βιωματική διαδικασία.
- Απόκτηση αισθητικών εμπειριών και ερεθισμάτων μέσα από την εξοικείωση με τις διάφορες μορφές καλλιτεχνικής έκφρασης.
- Διαμόρφωση θετικής στάσης των μαθητών έναντι του βιβλίου και των μουσειοσκευών.
- Προετοιμασία της τάξης για επίσκεψη στο Μουσείο της Ακρόπολης και την Ακρόπολη.
- Δυνατότητα ανάδειξης όσων μαθητών έχουν ιδιαίτερες κλίσεις και δεξιότητες στον τεχνολογικό, επιστημονικό ή καλλιτεχνικό τομέα.

Ειδικοί επιδιωκόμενοι στόχοι:

- Γιοθέτηση θετικής στάσης των εφήβων απέναντι στην ιστορία, την ποίηση, τη ζωγραφική, τη γλυπτική.
- Ανάπτυξη μυθοπλαστικών και μεταφνηματικών δραστηριοτήτων.
- Αντίληψη σημαντικών εμπειριών από την πλούσια ιστορική, θρησκευτική καλλιτεχνική ζωή.
- Εμφύσηση αγάπης για το μάθημα της ιστορίας, κατανόηση της αξίας του και της σχέσης του με την επικαιρότητα.
- Διαμόρφωση θετικής στάσης έναντι των μουσείων και των μουσειοσκευών, της χρήσης Η/Υ και των βιβλίων.
- Βελτίωση επίδοσης στα μαθήματα της γλώσσας και της ιστορίας.

- Διαθεματική προσέγγιση με το μάθημα της ιστορίας, της λογοτεχνίας και των καλλιτεχνικών.
- Γνώση δικτυακών τόπων-πυλών αναζήτησης και ανάπτυξη δεξιοτήτων πλοήγησης στο διαδίκτυο.

• Κριτική αντιμετώπιση, επιλογή κατάλληλων πληροφοριών.

• Καλλιέργεια της ομαδικότητας - ενεργητική μάθηση μεταξύ των μελών της σχολικής τάξης.

• Εικαστική έκφραση και δημιουργία με ποικίλα υλικά.

• Απόκτηση γνώσεων και κριτικής σκέψης για επίκαιρα θέματα (ελγίνεια μάρμαρα, ολυμπιακοί αγώνες).

Μέσα διδασκαλίας - υλικά: Βιβλία (ποιήματα, κείμενα λογοτεχνίας, φωτογραφίες, πίνακες ζωγραφικής, σχετική βιβλιογραφία), Ηλεκτρονικοί υπολογιστές, δικτυακοί τόποι, λογαριασμό επεξεργασίας κειμένου, επεξεργασίας εικόνας, internet browser, power point, επιδιασκόπιο, σαρωτής, βίντεο, ήχο, εικόνα. Τετράδιο, γύψο καλλιτεχνίας, πινέλα, τέμπερες, διαφάνειες, χαρτί φωτοτυπικό, προθήκη με ανακυκλώσιμα υλικά.

Ο σχεδιασμός και η επεξεργασία της διδασκαλίας του μαθήματος και η εξέλιξη του προγράμματος θα γίνει βάσει τεσσάρων σταδίων:

- Προετοιμασία στην τάξη
- Ψάχνοντας στη Σχολική Βιβλιοθήκη
- Στο σπίτι
- Ολοκλήρωση-παρουσίαση.

Προγραμματισμός ενεργειών και διαδικασίες

• Ύστερα από επικοινωνία του Υπευθύνου της Σχολικής Βιβλιοθήκης και του εκπαιδευτικού, διαμόρφωση χώρου Σχολικής Βιβλιοθήκης με ανάρτηση ποιημάτων και φωτογραφιών σχετικών με το θέμα.

• Ανάρτηση φωτογραφιών από τα εκθέματα του Μουσείου Ακρόπολης, κάρτες από την Ακρόπολη στο κέντρο του κύκλου που θα έχει δημιουργηθεί στην αρχική και τελική συγκέντρωση του τμήματος.

• Προβολή βίντεο.

2011-2012
www.mn.gov.gr

- Σύνταξη φύλλων εργασίας, φωτιστύπηση και διανομή στους μαθητές.
- Οι μαθητές χωρίζονται σε 4 ομάδες των 5 μελών και αναλαμβάνουν να ετοιμάσουν μία ορισμένη ενότητα.
- Λειτουργία έκθεσης βιβλίου σχετικής με το θέμα και παρουσίαση ολοκληρωμένης της κατασκευής της ζωφόρου με την Ίριδα, όπως και της μουσειοσκευής «Πάμε στην Ακρόπολη».
- Έκθεση των έργων των παιδιών και δημοσίευση στον Τύπο για να διαπιστώσουν και τα άλλα πόσο δημιουργική είναι η επίσκεψη στη Σχολική Βιβλιοθήκη.

Διαδικτική διαδικασία: στη Σχολική Βιβλιοθήκη (2 διδακτικές ώρες): οι μαθητές και ο εκπαιδευτικός κάθονται αρχικά σε κύκλο, στο κέντρο του οποίου υπάρχει ταμπλό με φωτογραφίες των προσώπων που πρωταγωνίασαν στα κλασικά χρόνια (Ίριδα, Φειδίας, Περικλής, Αθηνά), παράλληλα είναι αναρτημένα σε ένα άλλο ταμπλό ποιήματα με θέμα την Αθήνα-Ακρόπολη από τη νεοελληνική λογοτεχνία. Στο κέντρο του κύκλου τοποθετούμε μία τετράγωνη λινότα στην οποία έχουμε ράψει σε μορφή κολάζ τα κτίσματα που βρίσκονται στο βράχο της Ακρόπολης. Από το στερεοφωνικό ήχου ακούγεται το τραγούδι «Στου Θώνα τα χρόνια» σε στίχους του Ν. Γκάτσου και μουσική Σταύρου Ξαρχάκου ή το «Αθήνα» (Γκάτσος, Χατζδάκης). Οι μαθητές ανοίγουν το σχολικό βιβλίο στις σελίδες 114, 118 (Ιστορία Α Λυκείου). Ο καθηγητής γράφει στον πίνακα λέξεις-κλειδιά (σχεδιάγραμμα) που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας και αρχίζει η διδακτική παρουσίαση με διαφάνειες από τις φωτογραφίες που υπάρχουν στη μουσειοσκευή. Προβάλλουμε στη συνέχεια τη βιντεοκαετή «Αρχαίοι Πολιτισμοί» και την ενότητα «Αθήνα, το μεγαλείο της δύσης» και θέτουμε ερωτήσεις στους μαθητές όπως: Ποια στοιχεία αρχιτεκτονικής για το ναό του Παρθενώνα συγκρίψατε από την προβολή; Αναφέρατε άλλα κτίσματα που λαμπρύνουν το χώρο της Ακρόπολης. Οι πληροφορίες που μας δίνουν για τη λαμπρή γιορτή των Παναθηναίων.

Στη συνέχεια περνάμε από την ομάδα ένα καλλάμι με φωτογραφίες των πρωταγωνιστών της εποχής και κάθε μέλος επιλέγει από ένα, με αφηρημένα τη φωτογραφία τους ζητάμε να αναπλάσσουν και να αφηγηθούν με τη σωματική γλώσσα μία μικρή ιστορία που να έχει σχέση με την εικόνα. Στη συνέχεια δίνεται χρόνος στους μαθητές για ερωτήσεις ή για τυχόν απόψεις σχετικές με το θέμα διερεύνησης. Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες εργασίας ανάλογα με τις ιδιαίτερες κλίσεις ή προτιμήσεις τους και ορίζουμε σε κάθε ομάδα έναν μάθητή-αυτονομήτη. Ο καθηγητής μοιράζει τα φύλλα εργασίας. Η κάθε ομάδα παίρνει τη θέση της στον υπολογιστή ή στο τραπέζι εργασίας.

Α' ομάδα: οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.mythologia.8mcom/irida.html, http://valentine.gr/mythology_gr1.htm και αντλούν πληροφορίες για την Ίριδα.

Β' ομάδα: οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.fhw.gr/chronos/05/gr/culture/1122acrop_prop.html, http://dimgalat.pel.sch.gr/projects/akropolis/athina_16shnathina.htm και αντλούν

πληροφορίες για την Ακρόπολη και την ιστορία της. **Γ' ομάδα:** οι μαθητές μπαίνουν στη βάση δεδομένων ABEKT της Σχολικής Βιβλιοθήκης, ενεργοποιούν την αναζήτηση-ανάκτηση και εμφανίζεται το ιεραρχικά πρώτο επίπεδο αναζήτησης (Αρχαίοι). Κάνοντας κλικ στο βελάκι που βρίσκεται δεξιά του πρώτου από αριστερά λευκού πλαισίου, εμφανίζεται ο κατάλογος με τις κατηγορίες των σημείων πρόσβασης και επιλέγουν: *λέξη από τίτλο*, στο μεσαίο λευκό πλαίσιο, επιλέγουμε τον όρο: *τελεώνει σε* και στο δεξίο λευκό πλαίσιο πληκτρολογούμε τους όρους: Ακρόπολη, Περικλής, μουσεία, κάνοντας κλικ στο κουμπί: *αναζήτηση*. Το σύστημα αναζητεί τις εγγραφές που ανταποκρίνονται στα στοιχεία που δώσαμε, επιλέγουμε τον όρο: *ανάκτηση* και με διπλό κλικ επιλέγουμε τις εγγραφές που μας ενδιαφέρουν, μετά επιλέγουμε τους όρους *ανάκτηση*: πλήρης ανάκτηση, αντίτυπα, διαθέσιμα αντίτυπα και βλέπουμε τη θέση του στα ράφια της βιβλιοθήκης και την κατηγορία του DEWEY που ανήκουν.

Δ' ομάδα: οι μαθητές περιηγούνται στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις: www.nomarhiapetra.gr/Templates/olimpiakiol_agnwos/oe.html, www.culture.gr/2/21/211/21107a/og/events_gr.htm και αντλούν πληροφορίες για τα αρχαία και τα σύγχρονα ολυμπιακά αθλήματα.

Συμπεράσματα

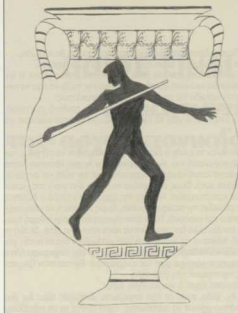
- Συνεργασία των επιμέρους ομάδων και εκπόνηση των εργασιών που τους δόθηκαν με τα φύλλα εργασίας.
- Παρουσίαση του υλικού που ερεύνησαν και των κειμένων τους.
- Συζήτηση για τον τρόπο που εργάστηκαν και τα προβλήματα που αντιμετώπισαν κατά την αναζήτηση υλικού.
- Αξιολόγηση των πηγών και των μέσων που χρησιμοποιήθηκαν για να επιτευχθούν οι στόχοι του μαθήματος, όπως τήθηκαν από τον υπεύθυνο της Σχολικής Βιβλιοθήκης και τον διδάσκοντα.

Φύλλα εργασίας

A) Σύμφωνα με τα ανακτηθέντα κείμενα για την Ίριδα να συντάξετε το δικό σας κείμενο σχετικά με τη χρυσότερο θεά. Δημιουργήστε με πηγή έμπνευσης την Ίριδα! Αφήστε το ταλέντο σας ελεύθερο και επιλέξτε όποια δράση σας ταιριάζει: α) Γράψτε ένα ποίημα για την Ίριδα, β) Γράψτε μια ιστορία με τα πιο κάτω στοιχεία: Τόπος: αρχαία Ελλάδα, χρονική περίοδος: κλασική εποχή ή άλλο, εποχή: οποιαδήποτε του χρόνου, μέρος: Αρχαία Μεσσηνία, Ήρωες: Ίριδα, Ερμής, άνθρωποι, θεοί, μαγικό αντικείμενο: κηρύκειο (ή κάτι άλλο), ενδυμασία: χιτώνας ή κάτι άλλο, φωτισμός: ήλιος, φεγγάρι, δύση, άλλο.

B) Πότε γιορτάζεται η Παγκόσμια Ημέρα Μουσείων: προετοιμάστε μια παρουσίαση σε τοπική εφημερίδα. Να φιλοτεχνήσετε μια σύγχρονη αφίσα με τη ζωφόρο κάνοντας σύνθεση με ολυμπιακούς αγώνες και να σχεδιάσετε σελιδοδείκτες. Να παρουσιάσετε τα σημαντικότερα μνημεία της περιόδου δίνοντας σύντομες πληροφορίες στους συμμαθητές σας.

Γ) Να επιλέξετε φωτογραφίες από τα βιβλία της

2. Αμφώρας, ζωγραφική με μολύβι και έλκομογιές της μαθητριάς της Α. Λυκείου Αλεξάνδρας Γκούζου.

3. Πανοθηναϊκός αμφώρας, ζωγραφική με μολύβι και έλκομογιές της μαθητριάς της Α. Λυκείου Αλεξάνδρας Γκούζου.

Σχολική Βιβλιοθήκη και να ετοιμάσετε ολόκληρο το αρχείο της σχετικής με το θέμα. Να προτιμάτε χρώματα, αφού μελετήσετε για το χρωματισμό της ζωφόρου. Μια ωραία αφήγηση είναι τέχνη. Πόσο όμως από εμάς μπορούμε να ετοιμάσουμε στους άλλους μια ιστορία; Να αφηγηθείς στους συμμαθητές σου ένα κομμάτι της ιστορίας με το δικό σου τρόπο, από την κλασική εποχή. Στην Αρχαία Ελλάδα η προφορική λογοτεχνία ανθούσε, χιλιάδες γενιές παιδιών ανατράφηκαν με

τα σασηνευτικά παραμύθια του Ομήρου και του Αισώπου. Δώσε στους συμμαθητές σου με 100 λέξεις μια ιστορία για την Ίριδα.

Δ) Να βρείτε τους Ολυμπιονίκες της Μεσογίας και να συγκρίνετε τα αγωνίσματα της αρχαίας εποχής με τα σημερινά. Να κάνετε διαφανείς και να παρουσιάσετε στους συμμαθητές τα σημερινά ολυμπιακά αθλήματα. Να κατασκευάσετε με γύψο καλλιτεχνικά τη ζωφόρο και την Ίριδα και αφού συνεργαστείτε με την ομάδα Γ να τη χρωματίσετε.

Εργασίες μαθητών

Ίρις
Χίλις μορφές αλλάξες, όπως το άνθος που χαράζει
Ρυτίδα, αν βότρες την αλήθεια ή το ψέμα σου έγινε συνήθεια;
Υστερα την αγάπη τη συνάντησες ή σε πολέμους την γονάτησες;
Σου λείπει εκείνη η αγνή, που ζεις της αγάπης τη στιγμή,
Θάβω σου δε μάλο, βυθίζομαι στην οικητική ματιά με φροντιστική ανεμελιά.
Πονάς, αγάπας και μετά σιωπής,
Τράχεις σε αυτούς που δυστυχούν που τρέμουν μήπως χαθούν.
Έχεις μια ανοιχτή σκαλίδα που όλους τους χωρά,
Ρέας σαν κύμα σε γη και ουρανό μέσα σε λάθος και σωστό.
Όσα κύματα κι αν περάσουν πάλι εδώ θα φτάσεις,
Σου φαίνεται ασταίο να πελάει κέρι που πραγματικά αγιάσει.
Ανάτη για σένα είναι το ταξίδι μέσα, να πάσεις εκείνο το στολίδι.
Γνωρίζεις πως ίσως ποδέσεις, όταν πείσεις.
Για αυτό το παρόν προτιμάς, να καπός και όχι το παρελθόν εδώ να βαστάς.
Ερωτεύομαι κάθε ζωντανή ματιά που τον έρωτα τραγουδά δαλά.
Λατρεύεις το γαλάδιο του ουρανού σε λόγια κάποιου άγνωστου στοιχειού.
Οραματίζομαι φτερουγίσματα σε άλλους καρπούς; μαγκιούς, λυρικούς σκοπούς.
Σύντομα θα τραγουδήσεις και εσύ αυτό που η αγάπη θα περ.
Ποιούρα Ελένη, μαθήτρια Β1 του Ενιαίου Λυκείου Καλαμάτας

Ίριδα
Μπροστά μου ήρθε με χρυσοκέντητο φόρεμα αραχνοφάντο μαυδίδια
Φορούσε ενέλιμμα τα χε από τον πόλεμο στην Τροία.
Ήταν τόσο ανάλαφρη σαν από το άπειρο αναβλητή Πέρα για πέρα μαγική να πάλω από όλα μείκη.
Κρατούσε ένα κομμάτι παραγινωμένης αμφορίας, Βαζάτσιν, έπρεπε να πάς στα βουνά της Αρκαδίας.
Τη ρούπαγα τη θέλει μια στα σκεπάζα στην άκρη της ματιάς μου.
Την έστειλαν οι θεοί μου είπε για να παρόξενη την αιώνια μαυδίδια μου.
Σήκωσε τα πορφυρά, βελούδινα φτερά της
Ο αέρας της πήρε τα μεταξωτά μαλλιά της

Θα σε περιμένω μου είπε, στο ιερό ναό της Δήλου
Δεν έχω πάρει τη μορφή ενός αγαπημένου φίλου.
Γιώργος Δικαίος, μαθητής Β04 του ΤΕΕ Καλαμάτας

Παρθένωσες...
«Τα άρματα σου τόσο λαμπρά,
τα βήματά σου τόσο φωτεινά.
Ιππείς και άλογα σε στολίζουν,
με τη χαρά τους σε θωρακίζουν,
γιορτάζουν, γιατί είναι πολύ υπερήφανοι
κι όχι, γιατί νομίζουν πως είναι ανώτερο,
γιορτάζουν για την πόλη, που τόσο αγαπούν,
για την πόλη, που μέσα της ζουν.
Με υπερηφάνεια ιππιδιών,
με τόση αγάπη χορεύουν
για τους θεούς που λατρεύουν,
τους θεούς που κτετεύουν.
Δίνουν το φόρο τους για θυσία,
μέσα από μια εκστατική λατρεία.
Εκεί χαράζονται θα μείνει η γιορτή τους,
αφού για πάντα θα χορεύει η ψυχή τους.
Αλεξάνδρα Γκούζου, μαθήτρια Β1 του Ενιαίου Λυκείου Καλαμάτας

Ίρις
Ενώπιος γης και ουρανού
είναι της μάρας σου γιορστή,
ενώπιος ανθρώπων και θεούς
πεπίντας μέσα στους ουρανούς.
Γοργά πολύ είναι πάντοτε τα βήματά σου,
μα αυτά που κουβαλάς δεν είναι δικά σου
Μήγματα του ουρανού,
αλήθειες του ωκεανού
είναι μήγματά σου μες στο κηρύκειο κρατάς
οι αλήθειες που μες στην υδρία σου βαστάς.
Το ψέμα δεν μπορεί να σου κρυφτεί,
η αλήθεια να μην σου φανερωθεί.
Κρατούντες της Ήνηςας το νερό
τιμωρίζεις ακόμα και ένα θεό.
Δεν είσαι μόνο στην υπηρεσία του Δία

έχεις και δική σου πρωτοβουλία,
Γι' αυτό κι όποιον θεός σου βοηθάς,
μα και ελεύθερη πάντα πετάς,
όλα τα νέφη σου παροδώνουν,
είσαι στα χέρια σου μήγματα αφηρόντα...
Είσαι η μόνη παρθένω,
που πετά στον αέρα
αλλάζεις όποτε θεός σου μορφή
κι όταν πρέπει γίνεται αμέσως θνητή.
Το φόρεμά σου στον άνεμο γλαυκά ανεμίζει,
ο δρόμος σου τη γη πάντα φωτίζει,
το σνομά σου ολόκληρο μας θυμίζει,
η ματιά σου από φως πλημμυρίζει...
Αχ! Πόσο ωραία το ουράνιο τόσο σε στολίζει,
πόσο τραφερό ο ήλιος τα μαλλιά σου φωτίζει!
Τα φτερά σου είναι τόσο δυνατά,
που σε κάνουν και πετάς μακριά;
Σαν άνεμος, που ρεχάτι από τον παρόδοιο,
μπερδεύει να φτάσεις ακόμα και στην άβυσσο.
Πάντα μοναχή για λίγο πατάς στη γη,
γιατί θέλεις να πετά η δική σου η ψυχή,
γιατί αγαπάς το αγνώστου από ψηλά
και λατρεύεις τα ολόκληρα σου φτερά.
Είσαι όμως η πιο γλυκιά αγγελόκαρδος,
Ίρις, από είσαι η μόνη μεταπαρφόρος.
Όλοι θα θέλαμε στα σύννεφα να κατοικούμε,
γι' αυτό μην κλαίς, εμείς δεν σε αδικούμε...
Αλεξάνδρα Γκούζου, μαθήτρια Β1 του Ενιαίου Λυκείου Καλαμάτας

Θεό Ανεμοστόμης, 27.2.2004

Θέλει μεγάλο θάρρος να πετάς σε σύννεφα μοναδός,
να μη θέλεις στη γη τα πόδια σου να πατάς,
Ερωποτρώντας να κείνη δισυ και κάθε αντάπη, με
το με διάπλο ουρανό και τη σκεπτική γη.
Αναήπιος, ίσως, τον έρωτα γι' αυτό περιπλανήσασαι,
γι' αυτό ούτε και από τους θεούς δε βαστάσαι.
Απόψε πέταξες σε μέση, που δεν έχεις ένανθεό,
σε μέση, που ούτε καν είχες φανταστεί.
Νύχτωσε εδώ και πολλή ώρα,

Η Ελληνική Αρχαιολογία, 2
στη συλλογή των βιβλίων
από τον 19ο αιώνα. Η φωτο-
γραφία είναι του Μ. Ν. Παναγιώτου

Η Ελληνική Αρχαιολογία, 2
στη συλλογή των βιβλίων
από τον 19ο αιώνα. Η φωτο-
γραφία είναι του Μ. Ν. Παναγιώτου

ήρθε της μοναξιάς η ημέρα.
Είς, σε παρακαλώ, προσπατήσε με
με το χρυσό σπέρμα σου, κλημιά με.
Με ελπίδες και όνειρα πετάς,
τη ψυχή σου, μ' αυτό μεθύδω.
Ο, τι κι αν σου πιο αδρές θα γίνουν
μούθ' σου θα πετάξουν, θα φύγουν.
Σαγηνεύεις και τον πιο αδύναρο Θεό,
τον πιο ανόητο στυγιοχό.
Τώρα πετάς μέσα στο χαρτί μου
λύνοντας έτσι τη μικρή ωπική μου.
Όσα κι αν γράψω, μα όσα κι αν πιο
μοναχιά να σε δω, θα μ' είναι του ακριτέ.
Μες να σαγηνεύεις κι εμένα,
όπως κίνηση με του καβόνι.
Ίσως! Ίσως, όμως και να μη με σαγηνεύεις,
μα σίγουρα στους ουρανούς με ταξιδεύεις.
Σου ζητώ αυτό το μνημείο να πες
εκεί ψηλά, όπου τώρα πετάς.
«Τους ανθρώπους δεν πρέπει να τους περιφρονείς,
ίσως κάποτε πραγματικά να τους χροαστείς.»
Ήταν πολύ ωραίο, που μίληρα μαζί σου,
που μπήκα, έπιε και λίγο στη στήλη σου!
Αλεξάνδρα Γκουβιά, μαθήτρια Β1 του Εν. Λυκείου Καλαμάτας

Στο νησί της Ελάτης,
μια κακόγια βελή
ζα η γαργαλασμή της, η τρις.
Ξαν τον Ερμή κι αυτή
με φερατά σύνδολια
πετά από σύνθετο σε σύνθετο
σχιζεί τον αέρα,
τρέχει πιο γρήγορα
κι από τους διάδικτα ανέμους
για να δωσει μιμητικά
σ' ανθρώπους και θεούς.
Και γυρίζει όλο τον κόσμο,
κι όλο τα μέρη,
η φερατά της θεά η τρις.
Από τα βελή του Ποσειδάωνα νερά
μάρμα ο σκοτεινό τον Άδη μοναχάτα.
Κακοκή Βασιλίη, μαθήτρια Α1 του Εν. Λυκείου Καλαμάτας

Ίριδα
Ο ήλιος έδωε. Η Ίριδα φρόνιζε έναν κοινό χτύπημα, χρυσά φερατά πέδιλα και κρηπίτσες στο πόδι ένα κηρύσιο προχώρουσε επί της άμμου.
Όταν, Εφραίμ και ο πονηρός εμμανήλτες, έβρανε μπροστά της ο Ερμής. Η Ίριδα τρέφεται αλλά ο Ερμής την καθήλωσε. Η Ίριδα τότε αρχίζει να βλέπει ερωτήσεις στον Ερμή.
Ερμής: Τι γυρεύεις εδώ Ερμή. Πο παράξενο μνημείο να σε φέρνει εδώ.
Ίριδα: Μην ακούσεις Ίριδα δεν ήρθα για κακό μια χάρη σου έδωα.
Ερμής: Τι μνημείο σου φέρνωμ πάλι οι θεοί για μένα;
Ίριδα: Η χάρη που σου ζητούν οι θεοί είναι να πας στους ανθρώπους και να τους δωσεις, αυτό το μνημείο, αλλά πρόσδε μνη το διαβάσεις. Θα το πας στην Αρχαία Μεσοήγη στον Αριστοτέλη και θα του το παραδώσεις.
Ίριδα: Εντάξει, Ερμή.
Ερμής: Ίριδα, πρόσδε μνη το διαβάσεις.
Ίριδα: Εντάξει, Ερμή, σου το υπόσχομαι.

Η Ίριδα έβρισκε το επόμενο πρωί για το μακρύ ταξίδι της. Όμως το μαλάκι της βρισκόταν συνήχη στο τι να κεία αυτό το περσιόνο μνημείο. Η Ίριδα και Εφραίμ έβλεπε με το μαλάκι της αλλά την άναγε να μάρμα τι είναι αυτό που δεν πρέπει να γνωρίζω και όλοι οι άλλοι το γνωρίζουν. Κόβως περσιόνοτες δεν έντεξε και ονόσε το γράμμα. Το δωρίσε και δεν είχε τίποτα. Στο πρόσωπό της υπήρχε μια αφορία. Το περσιόνομο του γράμματος ήταν για έναν πόλεμο που σκόνεψε να εξοπιστεί στην Αρχαία Μεσοήγη από την Σπάρτη. Η Ίριδα κουρασμένη και έχοντας στο μαλάκι της το μνημείο δεν είδε μπροστά της και έπεσε επάνω σε μια γυναικιά. Η γυναικιά τότε αρχίζει να τις λέει:
Γυναικιά: Καλά δεν βλέπεις μπροστά σου; Που έχεις το μαλάκι σου.
Ίριδα: Αν ήξερες μόνο το πρόβλημά μου έχω δεν θα το έλεγες αυτό.
Γυναικιά: Γιατί δεν μου το λες, για να εξοπιστείς;
Ίριδα: Δεν μπορώ να το πω, είναι μυστικό.
Γυναικιά: Δες μου μπροστά σου, δεν θα το πω σε κανέναν.
Ίριδα: Μου ορίζεται ότι δεν θα το πω σε κανέναν, Γιατί δεν μπορώ να το πω σε άλλον.
Γυναικιά: Στο ορίζεται.
Ίριδα: Σίγουρα έλαβα ένα μνημείο που πρέπει να το παραδώσω στην Αρχαία Μεσοήγη. Αυτό το μνημείο αναφέρεται σε έναν πόλεμο που θα εξοπιστεί ανάμεσα στην Αρχαία Μεσοήγη και στην Σπάρτη. Η Σπάρτη θέλει να κάνει ειρήνη επίθεση.
Γυναικιά: Και που το έχεις μάρμα σου αυτό;
Ίριδα: Τι εννοείς που το έχω μάρμα;
Γυναικιά: Τίποτα, τίποτα.

Ίριδα: Πάμε να εξοπιστούμε τώρα γιατί όσον να 'ναι θα νικήσω.
Γυναικιά: Ναι πάμε, γιατί αύριο έχεις μακρύ ταξίδι. Εξοπιστούσε.
Η γυναικιά αυτή όμως θα βάλει την Ίριδα σε μεγάλο μπελά. Η Ίριδα έχει κομμένη ενώ αυτή έβρισκε για το δικό της ταξίδι να πάει να ενημερωθεί την πατρίδα της από έναν μάρμα το μυητικό τους.
Η Ίριδα στέγνωσε το πρσι και έκαιγε να βάλει πονητή τη γυναικιά. Αλλά δεν αναρωτιέται γιατί να έρχω, νομίζει ότι έβρισκε καλύτερα για το ταξίδι της.

Εκείνο, αλλά τώρα στο μαλάκι της δεν υπάρχουν απορίες μόνο φόβος για το αν το έμαθε ο Δίας και τι τιμωρία μπορεί να της βάλει που παρενέβη την εντολή του. Όμως φτάνει στην Αρχαία Μεσοήγη βλέπει έναν περσιόνο κοπέλο να εξελίσσεται πόνος από την πλάση και αναρωτιέται τι να είναι αυτό. Όμως όταν φτάνει τα βλέπει όλο γύρω της γεμάτο και καταστραμμένο. Και τότε της έρχεται στο μυαλό ο διάλογος που είχε με τον παρσιόνο γυναικιά. Χωρίς να έξει τι να κάνει παρσιόνο το βόριο του γυναικιά. Τώρα ήταν σίγουρο ότι θα είχε σκληρή τιμωρία να τον δίο αλλά δεν μπορούσε να κάνει τίποτα για αυτό. Σε άλλη ηλι τη διαδρόμη σκέφτεται και αναρωτιέται γιατί να συμβούν όλα σε αυτή, γιατί να αναίσει και να διαβάσει το μνημείο, αφού την είχε ενημερώσει ήδη ο Ερμής να μην το κάνει και αυτή του το ορίστηκε. Εφίστε στον Όλυμπο, ο Ερμής την περιέμενε ήδη στην πύλη.
Ίριδα: Γεια σου, Ερμή. Τι νέα μου έχεις τώρα;
Ερμής: Αχ, Ίριδα, αφού σε είχα ενημερώσει. Διατύχησε τώρα δεν σου έγραφε κάποιο μνημείο να παραδώσεις. Τώρα πρέπει να σε παραδώσω στον Δία.

Ίριδα: Μήπως γνωρίζεις τι έχω να μου πει ο Δίας;
Ερμής: Δεν ξέρω τίποτα. Άντε βιάσου, μας περιέμενε.
Ίριδα: Εντάξει Ερμή πάμε.
Επίσταντος, η Ίριδα σφρόνιζε όλο και περισσότερο αλλά προσπαθούσε να μην το δείξει. Ανάσκησε οι πόρτες και μπαίνουν μέσα. Ο Δίας κοιτάζοντας στο βόριο του περσιόνο να πληρώσει η Ίριδα. Εχον κάνει ήδη συνήχη και είχαν απορροστεί οι θεοί οι θεοί τι θα κάνουν με την Ίριδα. Τώρα έμενε μόνο να της το ανακοινώσουν.
Δίας: Ίριδα, το πόσημα θα σου γίνει μάρμα. Δεν έπρεπε να παρσιόνο της εντολής μου. Είδες τι έγινε τώρα; Καταστράφηκε μια πύλη για τον κόσμο λάθος, γι' αυτό θα τιμωρήσεις παραδοσιακά.
Ίριδα: Ο μεγάλος Δία, συγχωρήσε με, το ξέρω ότι έπρεπε αλλά δεν έντεξε να αποσταθώ.
Δίας: Μην νομίζεις ότι με ένα συγγήμιό δεν θα τιμωρήσεις. Απορροσώσε ότι οι θεοί ότι για ένα χρόνο δεν θα μεταφέρεις μνημιάτα μας και δεν θα κερτάσεις στους ανθρώπους.
Κολωνιά Αθηνάσια και Κόρωνα Νεκροπούλα, ΒΟΔ 4ου ΤΕΕ Καλαμάτας

Upgrading School Knowledge: A Proposal

Panaghiota Psychoyiopoulos - Eleni Nikitaki

This article presents an attempt of interdisciplinary approach that was held in the 6th Lyceum of Kalamata, Peloponnese. The staff of two school libraries took the initiative and the project was carried out in collaboration with the educational community of two related schools. As the practice of education should be constantly renewed, it must find out new attractive and creative ways of approaching knowledge that will primarily corroborate the students' initiative and will aim at their active participation and substantial learning in the framework of a multicultural school.

Therefore, having as a goal the history of course of the first grade of the Lyceum, it was attempted an interdisciplinary diffusion in and relation to Literature, Informatics and Aesthetics. The objective was the sensitization of students in History and Art issues, so that the museum, the space par excellence that houses their documentation, to become the attraction pole for the young ephebes. The educational programs "Let's visit the Acropolis!" and "The Parthenon frieze" greatly contributed to the achievement of this goal.

Particularly, the students, after been instructed the chapter referring to the art of the classical period, were exposed to a variety of experiences relevant to this same subject (videotapes, music, Internet surfing). Been thus prepared, they undertook the task to compose poems, to write stories, to narrate tales, to paint and to cast in plaster the goddess Iris in order not only to become familiar with but also to reconstruct the cultural product of the classical age.

The two philologists, authors of this article, worked out the analytical scheme of the aforementioned course.

Βιβλιογραφία

- ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΤΩ, Η Ακρόπολη και βίωτα της, Κάβρος, Αθήνα 1998.
ΑΛΚΗΣΤΗΣ, Μουσικά και σχολικά, δέσμοισμα και αγάση, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 1996.
ΒΡΕΤΤΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ, Υπόθεση Έλγιν-το χρονικό της αφαίσης των μαρμαρίων θραυμάτων της αραχόστασης, μίση, Γιώργος Κουκουλέας, Ενάλιος, 1997.
ΚΟΥΛΟΥΡΗ-ΑΝΤΙΠΟΠΟΥΛΟΥ ΒΑΝΥ, Το μουσείο ως μέσο πέσης και αγωγής βιωτικής παιδαγωγικής προσέγγιση, Αθήνα, Καστανιώτης 1998.
Η ζωγραφία του Παρθενώνα, μουσειολογική (διαρρέωση, σάση, τιμωρία).
Ολυμπιακή ιστορική, τόμο 1, Εκδοτική ημερησία.
ΠΑΛΑΤΙΟΥ ΟΛΓΑ, Ο γλυπτός διάλογος του Παρθενώνα, Καστανιώτης, Αθήνα 1998.
ΠΑΠΑΔΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ Γ., Ακρόπολη: Νέος οδηγός των μνημείων και του μουσείου, Κρήνη, Αθήνα 1991.
Πάμε στην Ακρόπολη, μουσειολογική (φρέση, πρόσημα, μνημεία).
Το μάρμαρο του Παρθενώνα στο Βρετανικό Μουσείο: περιγραφή της συλλογής των αρχαίων μαρμαρίων Βρετανικού Μουσείου, Δάπτρα, Αθήνα 1995.
ΤΟΥΡΝΙΚΙΔΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Ο Παρθενώνας και η ακτοβολή του στο νεώτερο χρόνο-επιστημονική έρευνα και συντηρήσεις, Μέλισσα, Αθήνα 1994.
- Οπτικοακουστικό μέσο**
Αρχαία πολιτικά: Αθήνα, το μεγάλο της Διάση, DeAgostini Hellas
Η ζωγραφία του Παρθενώνα, ΥΠΠΟ - Σύστημα συντήρησης μνημείων Ακρόπολης, Α Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων (CDRom).
Η Ακρόπολη των Αθηνών, 2η έκδ., ΥΠΠΟ 263/98 (CDRom).
Το ολυμπιακό αθλήματα, ΥΠΕΠΟ - Αθήνα 2004 (βιντεοκασέτα).